

TŰZKŐ PÉTER IGAZSÁGÜGYI SZAKÉRTŐ

Megbízó: MNB-Ingatlan Korlátolt Felelősségű Társaság
Székhely: 1013 Budapest, Krisztina körút 32.
Adószám: 25569751-2-44

Szakértői ügyszám:
TP-K-0308/2023.

IGAZSÁGÜGYI SZAKÉRTŐI VÉLEMÉNY

A szakvélemény 7 számozott oldalból áll.

Készült: 3 példányban

Kapják: 2 példány a megbízó részére
1 példány a szakértői irattár részére

Készítette:

TŰZKŐ PÉTER
igazságügyi szakértő
kulturális javak piaci ár- és értékbecslése
/010606/

I. MEGBÍZÓ

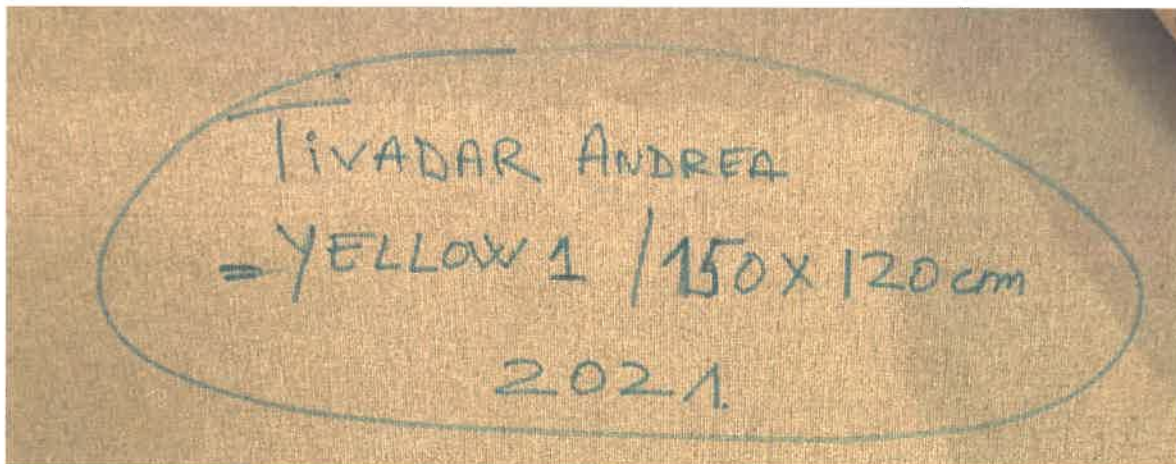
Megbízó: MNB-Ingatlan Korlátolt Felelősségű Társaság
Székhely: 1013 Budapest, Krisztina körút 32.
Adószám: 25569751-2-44

II. FELADAT

A szakértő az előzetes ismeretanyag – elektronikus formában részére megküldött fényképek és műtárgylista –, valamint a helyszíni szemle alapján nyilatkozzon arra vonatkozóan, hogy a szakvélemény készítésének időpontjában a 12 darab különböző Tivadar Andrea (1991) festőművész által készített, a kulturális javak körébe sorolható alkotások becsült forgalmi értéke mekkora.

III. A SZAKÉRTŐI VIZSGÁLAT MÓDSZEREI, ÁLTALÁNOS MEGÁLLAPÍTÁSOK

Az alkotások mindegyike jelzett a művek hátoldali részén – változó méretű filccel írott módon –, a művész autográf írott nevével, valamint több esetben szignatúrájával. Az alkotások hátoldalán minden esetben a művészt képviselő galéria bélyegzője mellett a művekre vonatkozóan változó információk (méret, cím jelölések) láthatóak. Minden a szakvéleményben szereplő alkotást Tivadar Andrea eredeti, hiteles műveként értékelem.

Tivadar Andrea alkotásainak egyenkénti műelemzését, művészettörténeti feldolgozását a Megbízó feladatban nem határozta meg, így ez a szakvéleményben nem valósul meg. A művek bemutatását, a művekhez tartozó releváns adatokat egyenként a tárgyleírásban közlöm. A szakvéleményben szereplő becserőket a nemzetközi és hazai szakértői gyakorlatnak megfelelő alsó és felső becserőtek meghatározásával adom meg. A szakértői vélemény elkészítéséhez saját műkereskedelmi szakértői tapasztalatom mellett felhasználtam az elektronikus és nyomtatott formában elérhető releváns művészeti adatbázisokat, a művészre és a konkrét műalkotásokra vonatkozó szakirodalmat.

A szakvéleményt és a műtárgyakhoz rendelt becserőlt forgalmi értékeket elsősorban személyes műkereskedelmi szakértői tapasztalatom, a Megbízó és a művészt képviselő budapesti galéria által rendelkezésemre bocsájtott dokumentumok, az alkotóra és a konkrét művekre vonatkozó

tanulmányok és szakirodalom felhasználásával, az aktuális honi és nemzetközi műtárgypiaci trendek és adatbázisokban rögzített referenciaszámok figyelembevételével, és a lent leírt szakértői vizsgálati szempontok alapján alakítottam ki. A becsült forgalmi érték nem azonos a művek eladási vagy vételárával. A szakértői véleményem kialakításakor a műtárgyak hazai és nemzetközi szakértői gyakorlatban elfogadott legfontosabb érték meghatározási szempontokat/módszereket használtam:

- *a műalkotások objektív és szubjektív szakértői vizsgálata a szemle során*
- *a műalkotások leírása, állapotának rövid ismertetése (az azonosításra alkalmas tárgyleírása tartalmazza a művek állapotát. Abban az esetben, ha azok restaurálásra szorulnak, vagy bármilyen értékcsökkentő sérülés látható rajtuk, külön rögzíti a tárgyleírás)*
- *az alkotó ismertsége, elismertsége, művészettörténeti besorolása: Tivadar Andrea (1991) festőművész életrajzának rövid ismertetésében*
- *a műalkotások provenienciája – a művek a művészt képviselő budapesti galéria tulajdonából kerülhetnek Megbízó tulajdonába*
- *Tivadar Andrea (1991) festőművész alkotásainak értékvizsgálata a hazai és a nemzetközi műtárgypiaci trendek tükrében*
- *egyéb szakértői szempontok, megjegyzések*
- *a műtárgyak védettségi státuszának vizsgálata.*

IV. ELŐZMÉNY, DOKUMENTUMOK

Megbízó részemre elektronikus formában megküldte a művek fotóját és nyilvántartásában szereplő tárgyleírásokat. Ezt a tárgyleírást a helyszíni szemle során többször módosítottam és pontosítottam, mert az előzetes adatközlő (a művész képviseletét ellátó galéria) műtárgylistában szereplő adataiban több soron rossz méretet, jelzetet, adott esetben címet találtam. Szakvéleményem tárgyleírásában ezeket a dokumentumokat felhasználtam. Megbízó kérésének megfelelően a Tivadar Andrea alkotásokat a művek értékesítésével foglalkozó budapesti galériában egyenként áttekintettem. Előzetesen a Megbízómmal közölt adatokat pontosítottam a műtárgylistában. A szemle során az alkotások állapotát, jelzését, kvalitását vizsgáltam. Szakértői objektív és szubjektív értékelést végeztem.

A MŰVEK ÁLLAPOTÁRÓL RÖVIDEN

A szemle időpontjában az alkotások mindegyike jelzett, vakrámára feszített vászon hordozón hiánymentes állapotban voltak. Az alkotások mindegyike alapozott vászonon olajjal és speciális ragasztóanyag felhasználásával készült kompozíciók. Az alkotások egyike sem keretezett. Az installálási pontok a szemle időpontjában nem voltak kialakítva. A változó vakráma méret és a vastagon felvitt

festékrétegek együttesen változó mélységű műtárgyakat eredményeztek, ezeket a méreteket a műtárgylistában pontosan közlöm Megbízómmal.

AZ ALKOTÓ ELISMERTSÉGE, MŰVÉSZETTÖRTÉNETI BESOROLÁSA: TIVADAR ANDREA (1991) FESTŐMŰVÉSZ ÉLETRAJZÁNAK RÖVID ISMERTETÉSÉBEN

A kolozsvári egyetemen végzett Tivadar Andrea olaj, vászon festményei egyrésztől dinamikus, másrésztől komolyan ellenőrzött munkafolyamat során készülnek. A bennük felfejthető modernista tradíciókat saját festészeti nyelvén folytatja át a művész. A csövekre emlékeztető formalista megoldásokat olyan, látszólag teljesen kontrollálatlan részekkel állítja párba, ahol szinte felrobban a festék a vásznon. A formákkal, szerkezetekkel és élénk színekkel operáló képek a virtualitás egzisztencialista terére irányítják figyelmünket. Ahogy az absztrakt festészet, úgy ez a mediális tér is a lehetőségek tere, amelyben az információk áramolnak, és amely tág teret enged azok értelmezésének is.¹

V. MŰTÁRGYLISTA

	MŰALKOTÁS	CÍM	TECHNIKA, MÉRET	JELEZET	ÁLSÓ BECSÉRTÉK	FELSŐ BECSÉRTÉK
1		Tangerine – 2022.	olaj, ragasztó, vászon, 200 x 150 x 3,5 cm	Jelezve hátoldalon autográf felirattal a vásznon: Tivadar Andrea 2022.	3 000 000 Ft	3 500 000 Ft
2		Sárga 1. – 2021.	olaj, ragasztó, vászon, 150 x 120 x 2,8 cm	Jelezve hátoldalon autográf felirattal a vásznon: Tivadar Andrea 2021.	2 500 000 Ft	3 000 000 Ft
3		Dyna 360 – (as) – 2022.	olaj, ragasztó, vászon, 50 x 40 x 2 cm	Jelezve hátoldalon autográf felirattal a vásznon: Tivadar Andrea 2022.	800 000 Ft	1 000 000 Ft
4		Dyna 03. (Irizáló fekete kék) – 2022.	olaj, ragasztó, vászon, 55 x 45 x 2 cm	Jelezve hátoldalon autográf felirattal a vásznon: Tivadar Andrea 2022.	800 000 Ft	1 200 000 Ft

¹ <http://www.deakerikagaleria.hu/index.php/muveszek/item/107-lang-hu-tivadar-andrea-lang-lang-en-andrea-tivadar-lang>

5		Kozmosz festmény 1. – 2022.	olaj, ragasztó, vászon, 120,5 x 140,5 x 3 cm	Jelezve hátoldalon autográf felirattal a vásznon: Tivadar Andrea 2022.	2 300 000 Ft	2 750 000 Ft
6		Kozmosz festmény 4. – 2022.	olaj, ragasztó, vászon, 150 x 130 x 2,8 cm	Jelezve hátoldalon autográf felirattal a vásznon: Tivadar Andrea 2022.	2 300 000 Ft	3 000 000 Ft
7		Folyékony expresszió 2. – 2022.	olaj, ragasztó, vászon, 140,5 x 107,5 x 2,8 cm	Jelezve hátoldalon autográf felirattal a vásznon: Tivadar Andrea 2022.	2 200 000 Ft	2 800 000 Ft
8		Ipari táj I. – 2019.	olaj, ragasztó, vászon, 120,5 x 100,5 x 2,8 cm	Jelezve hátoldalon autográf felirattal a vásznon: Tivadar Andrea 2019.	1 800 000 Ft	2 300 000 Ft
9		Ipari táj II. – 2019.	olaj, ragasztó, vászon, 120 x 100 x 2,5 cm	Jelezve hátoldalon autográf felirattal a vásznon: Tivadar Andrea 2019.	1 800 000 Ft	2 300 000 Ft
10		Vörös harmónia I. – 2019.	olaj, ragasztó, vászon, 30,5 x 40,5 x 2,5 cm	Jelezve hátoldalon autográf felirattal a vásznon: Tivadar Andrea 2019. 08.	600 000 Ft	750 000 Ft
11		Vörös harmónia II. – 2019.	olaj, ragasztó, vászon, 31 x 40 x 2,5 cm	Jelezve hátoldalon autográf felirattal a vásznon: Tivadar Andrea 2019. 08.	600 000 Ft	750 000 Ft
12		Oldódó cső – 2016.	olaj, ragasztó, vászon, 30 x 40 x 3,3 cm	Jelezve hátoldalon autográf felirattal a vásznon és a vakrámán: Tivadar 2016.	600 000 Ft	750 000 Ft
Összesen					19 300 000 Ft	24 100 000 Ft

VI. ÖSSZEGZÉS, A SZAKÉRTŐ EGYÉB MEGÁLLAPÍTÁSAI

Az alkotások értékmegállapításánál jelentős értéknövelő tényezőként kezeltem a kortárs modern műtárgypiacon az elmúlt években történt jelentős felértékelődés mellett, hogy az 1980 után született nonfiguratív festőgenerációhoz tartozó alkotók művei iránt folyamatosan növekszik a kereslet. Az

alkotások jelentős értékelkedése a növekvő keresletnek köszönhetően az elmúlt években az inflációt jelentős mértékben meghaladó módon drágultak. A nemzetközi piacokon történő sikeres értékesítéseknek köszönhetően a művészeket képviselő hazai galériák művészeik árait – közelítve a nemzetközi műtárgypiaci árakhoz – a hazai műtárgypiacról eltérő értéksávba terelték.

Stripes (2016)
Oil/canvas
50 x 34.5 cm
Estimate: € 400 - € 600
Hammer price: € 450
19 May 2020
Artmark SRL

"Connections I" (2015)
Oil/canvas
Estimate: € 800 - € 1,600
Hammer price: € 800
26 Apr 2018
Artmark SRL
More details (lot # 139)

Connections II (2016)
Oil/canvas
80 x 120 cm
Estimate: € 700 - € 1,200
Hammer price: € 700
30 Jan 2018
Artmark SRL

Abstraction (2017)
Oil/canvas
40 x 30 cm
Estimate: € 300 - € 500
Not sold
30 Jan 2018
Artmark SRL

Tivadar alkotásai a szakvélemény írásának időpontjában az árverési adatbázisokban csak 2020-ig bezárólag szerepelnek. Ezt követően már csak galériás értékesítés keretében voltak elérhetőek Tivadar alkotásai. Magyarországon az Deák Erika Galériában vásárolhatóak meg. A budapesti galériában elérhető művek eladási árai – a galéria közlése szerint – a korábbi árverési árak többszöröse. Ennek okai elsősorban – a nemzetközi műtárgypiaci trendeket követve – , hogy az elmúlt években jelentős felértékelődés történt a kortárs hazai műtárgypiacon. A művészeket képviselő galériák saját árlistájukat a nemzetközi árszintekhez közelítve folyamatosan emelik művészeik árát, kilépve a nemzetközi műtárgypiacra pedig elsősorban a művészeti vásárokon értékesítenek sikeresen. A keresett fiatal nonfiguratív alkotók művei sok esetben a hazai műtárgypiacon kialakult művészettörténeti kánontól függetlenül, szinte ismeretlenül is jelentős értéken, több millió forintos értéksávban lehet értékesíteni. A fent leírt műtárgypiaci trendek árfelhajtó hatása, a megváltozó értékesítési lehetőségek, az egyszerűsödő és világméretű „elérhetőség” sok esetben teljesen egyedi árakat eredményezhet. Az értékvizsgálatnál jelentős értéknövelő tényként kell kezelni, hogy Tivadar Andrea jelenleg az egyik legjelentősebb hazai galéria művésze. A galéria eladási árai pedig elsősorban a nemzetközi műtárgypiaci trendekhez mérhető értéksávba emelik a művész munkáit. Tivadar eladási árainak meghatározása elsősorban tehát a nemzetközi műtárgypiaci árakhoz mérhetően alakultak az elmúlt években. Ezek és a képviseletét ellátó galéria hivatalos árlistájának figyelembevételével alakítottam ki a felső és alsó becsült forgalmi értéksávot.

A művész több alkotása elérhető <https://www.saatchiart.com/andreativadar> oldalon, amelyen a 30 x 40 cm alkotások 1600 – 1700 euró közötti áron szerepelnek. Tivadar alkotásaival a Deák Erika Galérián kívül foglalkozik az Estopia Galeria <https://estopiaartgallery.com/artists/andrea-tivadar-works/> itt

azonban a művekhez rendelhető árak nem álltak rendelkezésre a szakvélemény írásának időpontjában. Azt azonban jól mutatja, hogy Tivadar alkotásai az elmúlt pár évben több galériában több országban is elérhetőek. Az árak tekintetében pedig Tivadar munkái az elmúlt néhány évben jelentős dráguláson estek át.

A Tivadar Andrea kompozíciók kialakításának formanyelve az egyedi anyagösszetételű festék- és ragasztómixtúra faktúrából adódó véletlenszerű felületi struktúrák rendeződésének primér élményére épít. A koloritokban rendkívül gazdag kompozíciók a geometrikus absztrakció és a gesztus szemléletű, expresszív komponálás határán mozgó alkotások. A most értékelésre kerülő sorozat darabjai túlnyomórészt az elmúlt évekből, Tivadar Andrea legfrissebb, festői karrierjének legmagasabbra értékelhető sorozatából származnak.

Az alkotások értékmegállapításánál jelentős értéknövelő tényezőként kezeltem a kortárs modern műtárgypiacon az elmúlt években történt jelentős felértékelődés mellett, hogy Tivadar Andrea képkötő formanyelve nemzetközi motívumrendszeren alapul. Számos kapcsolódási ponttal kötheti össze a legfrissebb hazai és a nemzetközi festészeti törekvéseket.

A Miniszterelnökség Műtárgyfelügyeleti Hatósági Főosztály megkeresésében kapott válasz alapján a szakvéleményben értékelt 12 darab Tivadar Andrea alkotás a *kulturális örökség védelméről szóló 2001. évi LXIV. törvény* (a továbbiakban: Kötv.) 71. § (2) bekezdése a) pontja szerinti védettség, valamint c) és d) pontja szerinti lopott és csempészett kulturális javakról vezetett nyilvántartásában nem szerepel.

A fent leírt szakértői szempontokra támaszkodva – véleményem szerint – Tivadar Andrea festőművész szakvéleményben bemutatott 12 darab alkotásának együttes alsó becsértékét 19 300 000 forintban, míg felső becsértékét 24 100 000 forintban lehet meghatározni. Az alsó és felső becsült forgalmi érték nem tartalmazza az alkotások adásvételi tranzakciója során felmerülő adó, díj- és járulékterheket, valamint a szállítási, biztosítási, állagmegóvási, elhelyezési költségeket.

Budapest, 2023. március 15.

TÜZKÓ PÉTER
igazságügyi szakértő
kulturális javak piaci ár- és
értékebecslése
/010606/